

El moment econòmic de les Illes Balears

juny 2012

TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB A PREUS CONSTANTS (%)

	2011 (e)				2012 (a)
	I	II	III	IV	I
Illes Balears	0,3	0,6	1,0	0,4	0,2
Mallorca	0,1	0,4	0,8	0,3	0,1
Menorca	0,0	0,2	0,4	0,2	-0,2
Pitiüses	1,8	2,1	2,8	1,6	0,9

a: avanç e: estimació
Font: elaboració pròpia

L'economia mundial tanca el primer trimestre de l'any amb una evolució dispar en els diferents continents. Els països emergents, com també els Estats Units i el Japó, creixen a un bon ritme, mentre que l'economia europea encara no mostra signes de recuperació a l'inici del 2012. Els Estats Units presenten un creixement sòlid i el seu PIB augmenta un 2,0% interanual en el primer trimestre. En aquest mateix període, el Japó es recupera i el seu producte creix un 2,7% respecte al mateix trimestre de l'any anterior. Cal recordar que l'economia nipona es va contreure un -0,7% el 2011, per les conseqüències del terratrèmol succeït fa ja més d'un any.

L'economia europea no presenta perspectives positives en conjunt, a causa dels problemes que pateixen els països del sud. De fet, el dinamisme d'Alemanya i, encara que no tant, el de França es veuen contrarestats per la recessió registrada, no només als països amb problemes d'endeutament (Grècia, Itàlia i Espanya), sinó també en altres com el Regne Unit o Holanda. Així, la zona euro s'estanca amb un creixement del 0,0% en el primer trimestre, tant en termes interanuals com intertrimestrals. L'empenta d'Alemanya, el

PIB de la qual s'incrementa un 1,2% respecte del primer trimestre de 2011, compensa les caigudes en la producció de països com Grècia (-6,2%), Itàlia (-1,3%) o Espanya (-0,4%).

Espanya viu en les darreres setmanes un deteriorament de la conjuntura econòmica, perquè els diversos indicadors sectorials continuen mostrant caigudes interanuals. A tot això s'afegeix l'increment de la pressió que en les darreres setmanes exerceixen sobre el país les autoritats comunitàries, com també els mercats financers. Així, a final de maig la prima de risc bat un nou rècord històric i arriba a 548 punts bàsics, a causa de les dificultats que experimenta el sistema financer espanyol. El Govern cerca una solució per sanejar el sector al costat dels seus socis europeus, que impliqui una recapitalització de la banca no només espanyola, sinó europea. Quant al déficit públic, segons l'executiu continua la senda de disminució prevista (de gener a abril, el -2,39% del PIB). Malgrat això, la Unió Europea, després d'analitzar el programa d'estabilitat i de reformes del Govern central, considera que s'haurien de concretar més les mesures per al 2013 (com pujar l'IVA o accelerar l'augment de l'edat de jubilació).

El moment econòmic de les Illes Balears

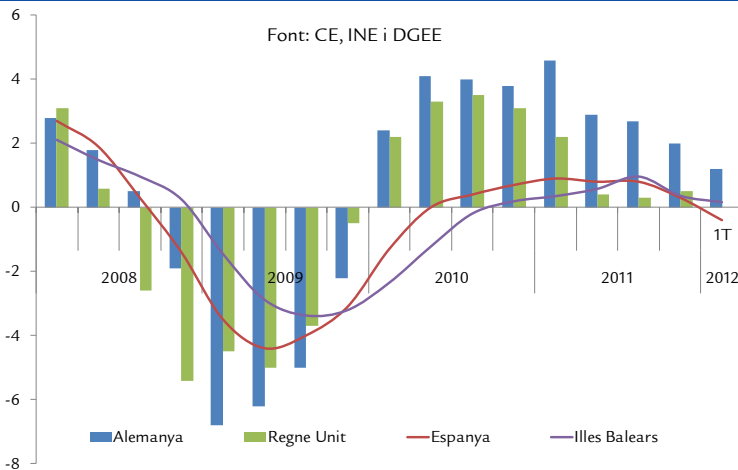
En el primer trimestre del 2012, les **Illes Balears** registren un creixement de dues dècimes i es confirma així la desacceleració econòmica de principi d'any. Menorca torna a registrar una taxa interanual negativa (-0,2%), mentre que Mallorca s'acosta a l'estancament. Les Pitiüses són la regió amb més força, amb un increment de gairebé un punt percentual.

L'**atur** registrat a les Illes Balears el maig se situa en 82.514 persones, la qual cosa suposa una reducció del -8,1% en relació amb el mes anterior. Aquesta davallada és la més important d'Espanya, on l'atur baixa de mitjana intermensual un -0,6%. En relació amb el mateix mes del 2011, l'atur a les Illes creix al maig un 8,9%. L'**afiliació** mitjana a la Seguretat Social en el cinquè mes del 2012 arriba a 425.143 persones, un -2,5% menys que un any ençà. L'afiliació interanual baixa a totes les comunitats autònomes de l'Estat, que de mitjana mostren una variació negativa del -3,4%. Respecte del mes d'abril, el nombre de treballadors afiliats s'incrementa un 10,2% intermensual. Així, més de la meitat de les altes a la Seguretat Social d'Espanya al maig corresponen a les Illes Balears (el 50,7% del total del creixement intermensual de l'Estat). La **contractació** al mes de maig fou de 41.853 nous contractes, la qual cosa representa un fort augment respecte de l'abril (46,1%), tot i que en termes interanuals la nova

contractació davalla un -1,5%.

El sector de la **indústria** a les Illes Balears registra en els tres primers mesos del 2012 un decreixement en el VAB d'un -0,8% en termes reals. Al mes d'abril, l'índex general de producció industrial (IPI) a les Illes Balears decreix un -3,8% mentre que a Espanya disminueix un -8,2%. Durant el mes d'abril els preus industrials tornen a augmentar en totes les comunitats autònomes. A les Illes Balears, després de les fortes pujades del primer trimestre de l'any, la variació interanual de l'índex de preus industrials (IPRI) es modera i se situa en el 4,8%, gairebé quatre punts percentuals menys que la del mes de març. Durant el mes d'abril, en el conjunt de la comunitat autònoma la demanda d'energia creix un 1,8% respecte del mes d'abril del 2011. A Mallorca i a Eivissa la demanda augmenta un 3,1% i un 3,3%, respectivament, mentre que a Menorca baixa un -10,1%, i a Fomentera, un -13,1%. En el primer quadrimestre del 2012 la demanda elèctrica de tota la comunitat autònoma augmenta un 2,4% respecte de l'any 2011. El sector de la indústria a les Illes Balears compta l'abril de 2012 amb 20.371 afiliats al règim general de la Seguretat Social i amb 5.315 al d'autònoms. Aquests valors representen un increment respecte del mes de març de l'1,5% en el total d'afiliació i un -4,7% en variació interanual.

GRÀFIC 1. TAXES DE CREIXEMENT INTERANUAL (%)

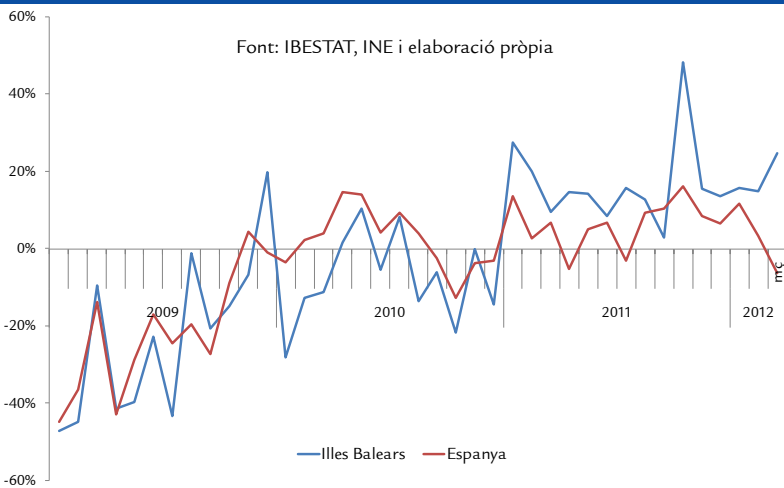
Segons dades de l'Institut Espanyol de Comerç Exterior, en el primer trimestre es produeix un augment important de les **exportacions** de les Illes Balears (40,0%), les quals superen l'import de 200 milions d'euros. Aquest increment és atribuïble especialment a la indústria manufacturera (59,0%), com també a la indústria extractiva i a l'agricultura, ramaderia i pesca, que presenten resultats molt positius. Paral·lelament, el nombre de **societats** mercantils creades en el primer trimestre de 2012 arriba a 756, un 18,9% més que en el mateix període del 2011, tal com s'observa en el gràfic 2.

La **construcció** cau un -4,8% interanual en el primer trimestre de l'any a les Illes Balears, a causa de l'evolució negativa de tots els seus indicadors. Pel que fa al sector privat, el nombre d'habitatges amb certificat de final d'obra es redueix un -36,8% interanual al març. Aquesta caiguda s'agreuja al llarg del 2012 ja que el nombre d'habitatges visats cau un -38,0% en termes interanuals. A més, els expedients de projectes visats disminueixen a l'abril un -21,3% respecte a l'any passat. Per la seva banda, el retall en la inversió pública es tradueix en una reducció del pressupost de licitació oficial del -80,7% en termes interanuals al mes de març. Quant al mercat immobiliari, la compravenda d'habitatge disminueix un -29,9% respecte al març del

2011, caiguda especialment pronunciada en l'habitatge nou (-41,0%). En la mateixa línia, al març el nombre d'hipoteques destinades a l'adquisició d'habitatge és un -37,1% inferior al del mateix mes de l'any anterior. Al mes de maig, el Govern aprova una segona reforma financera per reduir l'estoc immobiliari dels bancs i així sanejar el sector. S'espera que aquesta mesura afavoreixi l'abaratiment de l'habitatge.

El VAB dels **serveis** augmenta un 0,7% en el conjunt dels tres primers mesos de 2012 respecte del mateix període de l'any anterior. La facturació de les empreses del sector al mes de març decreix un -4,6% en relació amb el mateix mes de l'any passat, mentre que en el conjunt de l'Estat la disminució és més forta (-5,3%). Les empreses de transport i emmagatzematge i d'informació i comunicacions són les que presenten els descensos més importants (variació interanual del -9,2% i del -8,6%, respectivament). D'altra banda, l'ocupació en el sector dels serveis registra a les Illes una baixada del -2,2%, molt semblant a la d'Espanya (-2,3%). Al mes d'abril es produeix una caiguda considerable de les vendes al detall en totes les comunitats autònomes. La variació interanual de l'índex general de **comerç al detall** registra a les Illes Balears una davallada del -8,8%, una de les menys negatives de l'Estat, on la caiguda és

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL DEL NOMBRE DE SOCIETATS MERCANTILS CONSTITUÏDES

El moment econòmic de les Illes Balears

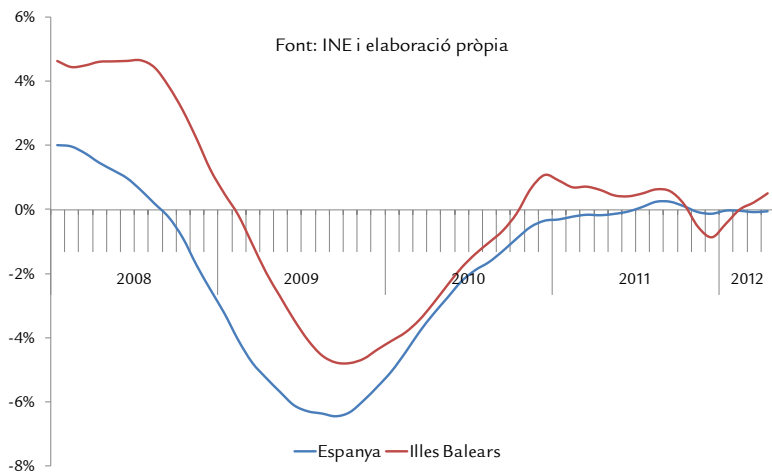
del -11,3%. Durant el primer quadrimestre de l'any, les Illes Balears són la comunitat autònoma que experimenta el menor descens acumulat, un -3,3% davant el -5,9% d'Espanya. Quant a l'ocupació en el sector de la venda a la menuda, la taxa anual de les Illes Balears experimenta una disminució del -1,7%.

Quant al **turisme**, els mesos de temporada baixa a les Illes Balears presenten resultats negatius tant en el nombre de visitants com en la despesa turística. En les xifres acumulades de l'any fins a l'abril, el nombre de pernотacions hoteleres decreix a les Illes Balears un -2,6% respecte del mateix període de 2011. La tendència negativa té lloc a tot l'arxipèlag: a Mallorca el nombre de nits per persona cau un -6,2%, a Menorca un -10,6% i a les Pitiüses es registra la taxa més negativa (-12,0%). La zona turística amb el nivell d'ocupació més elevat per places al mes d'abril són les Canàries (63,7%), seguida de les Illes Balears amb un 59,0%. El nombre de turistes estrangers arribats a les Illes destaca per les contínues davallades des del desembre, excepte al març, quan s'incrementa un 11,8%. Cal destacar que al mes d'abril, en el qual s'ha celebrat la Setmana Santa, davalla un 3,4%. D'altra banda, l'índex de preus hotelers mostra un resultat positiu després de cinc mesos consecutius de davallades, tal com

es pot veure en el gràfic 3. Els preus s'han incrementat un 3,1% respecte del mateix mes de l'any passat. Segons l'Egatur, al mes d'abril davalla la despesa turística i se situa en 486 milions d'euros, un -8,6% menys si es compara amb el mateix mes del 2011. Aquest descens és a causa de la menor afluència dels turistes i del nivell de despesa dels britànics, que ha condicionat sobretot aquest resultat negatiu.

El quart mes de l'any 2012, i després d'haver mostrat signes positius durant el mes anterior, el sector del **transport** torna a mostrar variacions negatives. El nombre de passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears se situa a l'abril un -4,4% per davall la xifra registrada el mateix mes de l'any anterior i aquest descens coincideix amb la caiguda registrada pel passatge en la xifra acumulada de tot el primer quadrimestre. Destaca l'increment dels passatgers d'origen alemany, que per segon mes consecutiu trenquen la sèrie de mesos de caigudes. Per illes, la reducció del nombre de passatgers arribats per via aèria és generalitzat a tot l'arxipèlag: a Menorca el descens és de més d'una cinquena part, a Eivissa cau un -6,1%, i a Mallorca, un -3,0%. El passatge arribat als ports de l'arxipèlag en línia regular cau a l'abril un -13,7% respecte el mateix mes del 2011. Pel que fa al nombre de passatgers en creuers turístics, el descens ha

GRÀFIC 3. VARIACIÓ DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE L'ÍNDEX DE PREUS HOTELERS

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Abr.	3,8%	2,1%	-	Abr.	3,4%	2,0%	-	INE
Taxa d'activitat	1r trim.	59,9%	59,9%	-	1r trim.	63,2%	64,8%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Maig	17.592,2	16.996,5	-3,4%	Maig	436,1	425,1	-2,5%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Abr.	1.804,0	1.708,6	-5,3%	Abr.	66,3	63,6	-4,1%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Maig ¹	19,2%	21,7%	-	Maig ¹	14,8%	16,3%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	1r trim.	1,1%	0,8%	-	11/10	-0,4%	0,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abr.	1.191,6	1.177,6	-1,2%	Abr.	8,1	7,8	-4,1%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes kilolitres)	-	-	-	-	Maig	8.045,1	4.429,4	-44,9%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	1r trim.	3,0%	-3,0%	-	1r trim.	-1,8%	-0,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abr.	2.235,0	2.120,6	-5,1%	Abr.	27,0	25,7	-4,7%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Mar.	22.769	21.311	-6,4%	Abr.	393,5	400,7	1,8%	REE
Índex de producció industrial (%)	Abr.	-4,0%	-8,2%	-	Abr.	-12,4%	-3,8%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	1r trim.	-4,9%	-5,3%	-	1r trim.	-4,1%	-4,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abr.	1.401,2	1.159,0	-17,3%	Abr.	44,5	38,5	-13,5%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Des.	19.416	14.053	-27,6%	Abr.	614	366	-40,4%	CSCAE
Licitació oficial acumulat (milions d'euros)	Mar.	3.165,7	1.562,8	-50,6%	Mar.	82,0	12,1	-85,2%	M.Foment
Serveis									
VAB, creixement	1r trim.	1,4%	0,8%	-	1r trim.	1,0%	0,7%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Abr.	12.671,2	12.406,0	-2,1%	Abr.	330,4	321,3	-2,8%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Abr.	-2,1%	-11,3%	-	Abr.	0,3%	-8,8%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Abr.	28.772,1	26.963,8	-6,3%	Abr.	2.616,7	2.502,3	-4,4%	AENA
Passatgers arribats via marítima (m.)	-	-	-	-	Abr.	305,0	263,1	-13,7%	Ports de Balears
Passatgers creuers (m.)	-	-	-	-	Abr.	112,5	93,2	-17,2%	Ports de Balears

¹Amb afiliació mitjana a la SS.

estat força acusat una altra vegada en el quart mes de l'any (-17,2%).

Durant el mes d'abril, l'**índex de preus de consum** a les Illes Balears creix un 2,0% respecte del mateix mes del 2011, dues dècimes més que la taxa del mes de març. La inflació acumulada durant el primer quadrimestre del 2012 se situa en l'1,0%. A Espanya, l'IPC augmenta a l'abril un 1,4% respecte del mes de març, mentre que la variació interanual arriba al 2,1%. Pel que fa als grups de consum, a les Illes Balears són remarcables les baixades interanuals del -4,0% de comunicacions i del -2,9% de medicina. D'altra banda, també són remarcables els increments dels grups de begudes alcohòliques i tabac i de transport (4,8% i 4,6%, respectivament). A l'abril, la taxa de variació interanual de la inflació subjacent a les Illes Balears ha estat una altra vegada de l'1,0% i a Espanya de l'1,1%, la més

baixa d'ençà del mes d'octubre del 2010. L'indicador avançat de l'IPC del mes de maig estima que la taxa anual d'Espanya se situarà en l'1,9%.

Data de tancament: 6 de juny de 2012
<http://dgeconomia.caib.es/moment>

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència Econòmica,
de Promoció Empresarial i d'Ocupació
Direcció General d'Economia i Estadístiques